

Amerikában gyakran megkínózta volt vele az álom, hogy hazájába varázsolta őt vissza. Félszünyodásban puffogásra ébredt s azt hitte, Laskón, valamely szomszéd menyecske korán kelvén, sulykol. Néhány percig jóleső ámulattal hallgatta, s tünődött, otthon van-e valósággal? Valósággal lenjét sulykolja-e valamely szomszédné? Föülte ágyában, nézett az ablakra és keservesen, igen keservesen esett, midőn teljesen felébredt s kiábrándult.

Itthon viszont Amerikába vezette álomélete, elbeszélgetett rég elhalt bujdosó társaival s nagyon ritkán esett meg, hogy az éjet hazai földön töltötte volna. Kettős életet élek — írja — s jól esik, hogy a bujdosóé most már csak álom!

* * *

Utolsó megjegyzése a magyar emigrációról 1863 február 13-ról kelt, midőn Mihaelovich Katics halálát tudatta vele. «Igy hát csak ketten maradtunk életben azok közül, kik mint baranyai emigránsok együtt voltunk Sumlán. Bencze, Hatos, Katics nincsenek többé s Antal János is, ki együtt futott velünk Orsováig, meghalt. Különös, hogy mióta hazajöttem, ily gyorsan pusztulnak egymásután barátaim s rokonaim. Ha ez így megy pár évig, én is elmondhatom Ossiánnal: mind én temettem el őket!»

Rédeyné Hoffmann Mária.

VALLOMÁS.*

*Igaz — : én itt a sorssal nem csatáztam,
én döbbszemmel láttam itt a vért
és nem lengettem omló barrikádon
fehér zászlót a véres emberért.*

*Viharokból kibomló új világért
csak álmom volt, nem lobbanó vitám.
Rohamra nem harsogtam riadókat
jövőködőkbe zúgó trombitán.*

*A seb, mit rajtam vad kor ökle zúzott,
sötét heggé simult minden dalon.
De mint a monda tóba hullt harangja,
a mélyben él az ember-fájdalom.*

*S én nem tudom, hogy meddig él a versem,
titánok halnak, tornyok rengenek.
Ahol világ-traverzek összedülnek,
a vers, a versem hogyan halna meg?*

*Ha nem leszek, nem fogja tudni senki,
sorsomnak mennyi furcsa titka volt.
A hiült sorok! megannyi érc-koporsó,
s a könyv, a könyvem gránit-kriptabolt.*

*De túl romon, ha perce jön csodáknak,
a mély megkondul, mintha vallana,
s a bolt alól harangtisztán kicsendül
s magasra száll az ember dallama!*

Áprily Lajos.

* Mutatvány a Rasmussen hajóján c. kötetből.